

SILMÄASEMA

Silmäasema Oyj
osavuositiedustus
1.1.2019 – 31.3.2019

Silmäaseman liikevaihto ja oikaistu käyttökate paranivat alkuvuonna

Tammi-maaliskuu 2019 lyhyesti

- Liikevaihto kasvoi 4,3 prosenttia vuoden 2018 tammi–maaliskuusta ja oli 32,2 (30,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 1,8 prosenttia.
- Oikaistu käyttökate* kasvoi 87,6 prosenttia 5,2 (2,8) miljoonaan euroon ja oli 16,3 (9,1) prosenttia liikevaihdosta. Oikaistu käyttökateprosentti ilman IFRS 16 -vaikutusta olisi ollut 10,5 prosenttia liikevaihdosta.
- Oikaistu liiketulos* kasvoi 37,9 prosenttia ja oli 1,9 (1,4) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta* kehittyi vahvasti ja oli 7,0 (4,4) miljoonaa euroa.
- Nettovelka* kauden lopussa oli 50,1 (32,7) miljoonaa euroa.
- Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen* 31.3.2019 oli 3,5 (2,8).

Vuoden 2018 luvut perustuvat tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Vuosineljännesten lukuja ei ole tilintarkastettu. Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2018 vastaavaan ajanjaksoon ja vertailukaudella tarkoitetaan edellisen vuoden vastaavaa ajanjaksoa, ellei toisin ole mainittu.

Vuoden 2019 näkymät ennallaan

Silmäasema arvioi koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon olevan edellisvuoden tasolla sekä oikaistun käyttökateprosentin olevan edellisvuoden tasolla tai paranevan hieman (2018: 9,6%) ilman vuoden 2019 alusta käyttöönotetun IFRS 16 -standardin vaikutusta.

* IFRS 16 vaikuttaa raportoitujen lukujen vertailukelpoisuuteen

Silmäasema otti tilikauden alussa käyttöön 1.1.2019 voimaantulleen uuden IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin. Tammi-maaliskuun 2019 raportoidut luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoden lukujen kanssa, koska niihin sisältyy IFRS 16 -standardin käyttöönottoon perustuvia eriä. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus tunnuslukuihin on esitetty keskeisten tunnuslukujen yhteydessä taulukossa "IFRS 16:n vaikutus tunnuslukuihin". Suluissa oleviin vertailukauden tietoihin ei ole tehty IFRS 16 -standardin mukaista oikaisua. Katso lisätiedot standardin käyttöönotosta osavuositiedotuksen liitetiedosta 5.3 sivuilla 29-30.

Keskeiset tunnusluvut

Tuhatta euroa, ellei toisin ilmoitettu	1–3/2019	1–3/2018	Muutos %	1–12/2018
Liikevaihto	32 191	30 870	4,3 %	122 873
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	1,8 %	-2,4 %		-1,6 %
Käyttökate*	5 187	2 520	105,8 %	11 443
Oikaistu käyttökate*,**	5 248	2 797	87,6 %	11 765
- oikaistu käyttökate-%*	16,3 %	9,1 %		9,6 %
Liiketulos	1 874	1 118	67,7 %	5 492
Oikaistu liiketulos*,**	1 939	1 406	37,9 %	5 844
- oikaistu liiketulos-%*	6,0 %	4,6 %		4,8 %
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur*	0,07	0,04		0,23
Nettovelat / oikaistu käyttökate*	3,5	2,8		2,4
Investoinnit – operatiiviset	155	3 107	-95,0 %	6 716
Investoinnit – yrityskaupat	496	694	-28,5 %	1 775
Investoinnit – yhteensä	651	3 801	-82,9 %	8 491
Toimipaikat, koko Silmäasema-ketju (kpl)	179	177		181

*) Tunnusluku ei ole vertailukelpoinen vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin johdosta.

**) Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liiketuloksen, joista on oikaistu olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät. Yhtiön näkemyksen mukaan oikaistu käyttökate kuvaa parhaiten liiketoiminnan kannattavuuden kehitystä.

IFRS 16:n vaikutus tunnuslukuihin

Tuhatta euroa, ellei toisin ilmoitettu	Raportoitu 1-3/2019	Ilman IFRS 16 1-3/2019	IFRS 16 aiheuttama muutos	Raportoitu 1-3/2018
Käyttökate	5 187	3 325	1 862	2 520
Oikaistu käyttökate	5 248	3 386	1 862	2 797
Oikaistu käyttökate-%	16,3 %	10,5 %	+5,8 %-yksikköä	9,1 %
Liiketulos	1 874	1 802	73	1 118
Oikaistu liiketulos	1 939	1 867	73	1 406
Tulos ennen veroja	1 381	1 483	-102	775
Tilikauden tulos	1 009	1 091	-82	516
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,07	0,08	-0,01	0,04
Liiketoiminnan rahavirta	6 970	5 283	1 687	4 386
Nettovelat	50 100	22 885	27 215	32 703
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)	3,5	1,9		2,8
Nettovelkaantumisaste, % (gearing)	116,4 %	53,1 %	+63,4 %-yksikköä	83,1 %
Omavaraisuusaste, %	34,6 %	44,3 %	-9,7 %-yksikköä	40,3 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)	1,7 %	2,3 %	-0,5 %-yksikköä	1,4 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	2,4 %	2,6 %	-0,2 %-yksikköä	1,3 %

Toimitusjohtaja Jussi Salminen:

”Silmäaseman liikevaihto ja oikaistu käyttökate paranivat tammi-maaliskuussa edellisvuodesta. Onnistuimme optisessa kaupassa läpi verkoston hyvin ja konsernin liikevaihto kasvoi 4,3 prosenttia 32,2 miljoonaan euroon ja vertailukelpoisesti 1,8 prosenttia. Silmäklinikkaliiketoimintamme kärsi vertailukautta matalammista volyymeistä.

Olemme osana kehitysohjelmaamme tunnistanee henkilöstökulujen ulkopuolisia mahdollisuuksia virtaviivaistaa toimintaamme ja optimoida kulurakennettamme. Arvioimme näiden tunnistettujen mahdollisuuksien potentiaalisesti tulosvaikutukseksi noin kaksi miljoonaa euroa, mikä toteutuisi asteittain vuoden 2020 loppuun mennessä. Osittain vaikutusta näkyy jo ensimmäisen kvartaalin tuloksessa.

Taloudellinen raportointimme uudistettiin vuoden alusta IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaiseksi ja tällä on vaikutusta muun muassa raportoituun ja oikaistuun käyttökatteeseemme vuoden alusta lukien. Uuden standardin mukaisesti raportoitu ensimmäisen vuosineljänneksen oikaistu käyttökatteemme oli 5,2 miljoonaa euroa sisältäen 1,9 miljoonaa euroa IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta. Oikaistu käyttökate parani ilman IFRS 16 -vaikutusta vertailukaudesta 21 prosenttia.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta kehittyi erittäin vahvasti ja kasvoi lähes 60 prosenttia 7,0 miljoonaan euroon. IFRS 16 -standardin käyttöönoton osuus liiketoiminnan rahavirran kasvusta oli 1,7 miljoonaa euroa. Liikevaihdon ja verkoston kasvusta huolimatta kiinteät kulumme ilman IFRS 16 -vaikutusta pysyivät vertailukauden tasolla.

Optisessa kaupassa liikevaihto kasvoi 9,5 prosenttia 23,2 miljoonaan euroon. Onnistuimme kasvattamaan myyntiämme hyvän myyntikateprosentin säilyttäen. Segmentin oikaistu käyttökate parani 58 prosenttia ilman IFRS 16 -vaikutusta. Aiemmin kertomamme mukaisesti kehitämme verkostoamme aktiivisesti ja teemme vuoden edetessä suunnitelmallisesti muutoksia myymälöiden sijoittumiseen, aukioloaikoihin ja niissä tarjottuihin palveluihin. Toimipaikkaverkoston kehittäminen sisältää Suomen lisäksi myös Viron toimintojen arvioinnin kokonaisuutena. Aktiiviseen toimipaikkaverkoston kehittämiseen kuuluu myös myymälöiden sulkemisia ja avaamisia.

Silmäsairaalatoiminnan liikevaihto laski 7,2 prosenttia 8,9 miljoonaan euroon ja tämä heijastui suoraan segmentin kannattavuuteen. Segmentin oikaistu käyttökate ilman IFRS 16 -vaikutusta laski 20 prosenttia. Näkemyksemme mukaan taittovirhe- ja kaihileikkausten kokonaismarkkinan koossa Suomessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Olemme analysoineet toimenpidemäärien laskuun vaikuttaneita syitä, ja käynnistäneet ensimmäisiä toimenpiteitä volyymien parantamiseksi. Näitä ovat muun muassa asiakashankinnan tehostaminen, ristiinmyynnin vahvistaminen ja lääkäriyhteistyön kehittäminen.

Vuonna 2019 keskityimme entistä enemmän tuottavuuden parantamiseen. Kuluvan vuoden painopisteitämme ovat toimintaedellytysten kuntoon laittaminen, toimipaikkaverkoston kehittäminen sekä kannattava kasvu. Tämän lisäksi olemme käynnistäneet katsauskaudella strategiatyön, jonka tuloksista kerromme lisää toisella vuosipuoliskolla.

Silmäasemalaiset läpi organisaation ovat tehneet paljon töitä ja saavuttaneet hyviä tuloksia yhdessä alkuvuoden aikana. Kokonaisuutena olemme tyytyväisiä sekä alkuvuoden tulokseen että tämän vuoden painopisteiden etenemiseen.”

Markkinaympäristö

Tilastokeskuksen maaliskuussa 2019 julkaiseman kuluttajabarometrin mukaan suomalaisten kuluttajien luottamus talouteen on tammi-maaliskuussa pysynyt vakaalla tasolla. Luottamusindikaattori on matalampi kuin vuosi sitten, mutta yhä selvästi pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella.

Näe ry:n tuoreen toimialakatsauksen mukaan optisen kaupan ja silmäterveyden palveluiden kokonaismarkkina vuonna 2018 kasvoi edellisvuodesta 2,2 prosenttia 555 miljoonaan euroon. Silmäterveyspalveluiden markkinat kasvoivat 3,2 prosenttia 225 miljoonaan euroon. Vastaavasti optisen alan vähittäiskaupan arvo kasvoi 1,6 prosenttia 330 miljoonaan euroon. Silmäasema on markkinaosuudella tarkasteltuna Suomen toiseksi suurin optisen kaupan ketju. Sen markkinaosuus kasvoi edellisvuodesta 0,6 prosenttiyksikköä ja oli 27,6 prosenttia. Silmälasikehysten ja vahvuuksilla myytävien linssien yhteenlaskettu osuus kokonaismarkkinasta oli 83 prosenttia. Silmälasien kaupan liikevaihto kasvoi 1,3 prosenttia ja keskihinta 1,5 prosenttia.

Näe ry:n mukaan taittovirheleikkauksia tehtiin vuonna 2018 18 000 kappaletta, yksityisesti rahoitettuja kaihileikkauksia 11 500 kappaletta ja palvelusetelillä maksettuja kaihileikkauksia 7 000 kappaletta. Silmäaseman markkinaosuus taittovirheleikkauksissa oli noin 48 prosenttia ja yksityisesti rahoitetuissa kaihileikkauksissa noin 50 prosenttia.

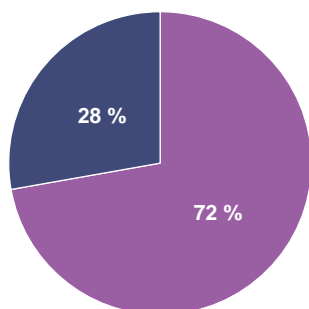
Väestön ikärakenteen muutos ja väestön keski-ikä kasvavat vaikuttavat yhtiön arvion mukaan optisen kaupan ja silmäterveyden palveluiden kysyntää kasvattavasti. Väestön ikääntymisen arvioidaan näkyvän erityisesti kaihileikkausten määrän, mutta myös silmäsairauksien hoitotarpeen ja silmälasien käytön kasvuna. Tilastokeskuksen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä ja osuus Suomen väestöstä kasvavat voimakkaasti 2000-luvulla. Marraskuussa 2018 julkaistun väestöennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden lukumäärä kasvaa vuoteen 2025 mennessä noin 11 prosenttia ja vuoteen 2030 mennessä noin 19 prosenttia kuluva vuodesta.

Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon valmistelu lopetettiin maaliskuun lopussa Suomen hallituksen päätöksellä. Samalla myös asiakkaan valinnanvapauden lisäämiseen tähtäävä valinnanvapauslain uudistushanke keskeytettiin. Näiden hankkeiden pysähtymisellä ei ole vaikutusta voimassaolevaan palvelusetelilakiin, ja kunnat voivat edelleen hyödyntää palvelusetelitä palvelujensa järjestelyssä. Vuonna 2018 Silmäaseman kaihileikkauksista yhteensä 24 prosenttia maksettiin palvelusetelillä.

Konsernin liikevaihto ja tulos

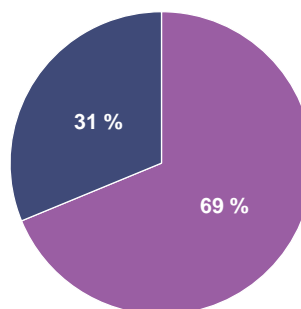
Liikevaihto (tuhatta euroa)	1-3/2019	1-3/2018	Muutos %	1-12/2018
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	23 248	21 232	+9,5%	87 970
Silmäklinikat	8 943	9 639	-7,2%	34 903
Konserni	32 191	30 870	+4,3%	122 873

Liikevaihto 1-3/2019

■ Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto
■ Silmäklinikat

Liikevaihto 1-3/2018

■ Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto
■ Silmäklinikat

Oikaistu käyttökate* (tuhatta euroa)	1–3/2019	1–3/2018	Muutos %	1–12/2018
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	3 900	1 468	+165,7 %	7 657
- osuus segmentin liikevaihdosta, %	16,8 %	6,9 %		8,7%
Silmäklinikat	1 348	1 329	+1,4 %	4 107
- osuus segmentin liikevaihdosta, %	15,1 %	13,8 %		11,8%
Konserni	5 248	2 797	+87,6 %	11 765
- osuus liikevaihdosta, %	16,3 %	9,1 %		9,6%

* Taulukon tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2019 alusta käyttöönotetun IFRS 16 -standardin johdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus raportointikauden oikaistuun käyttökatteeseen on konsernitasolla 1,9 miljoonaa euroa, Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentissä 1,6 miljoonaa euroa ja Silmäklinikat-segmentissä 0,3 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys tammi-maaliskuussa 2019

Silmäaseman liikevaihto kasvoi ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 4,3 prosenttia ja oli 32,2 (30,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi vertailukaudesta 1,8 prosenttia. Kasvua tuli koko optisen kaupan myymäläverkostosta. Helmikuussa 2018 avattu Oulun silmäsaaraala kasvatti liikevaihtoa vertailukaudesta, mutta aiemmin avatuissa silmäsaaraloissa volyymit laskivat.

Konsernin myyntikate kasvoi 3,1 prosenttia 18,2 (17,7) miljoonaan euroon. Myyntikate kasvoi hieman liikevaihtoa vähemmän ja suhteellinen myyntikate oli 56,6 (57,3) prosenttia liikevaihdosta.

Oikaistu käyttökate oli 5,2 (2,8) miljoonaa euroa eli 16,3 (9,1) prosenttia liikevaihdosta. Oikaistua käyttökateä paransi optisen kaupan liikevaihdon kasvu. Käyttökate tammi-maaliskuussa oli 5,2 (2,5) miljoonaa euroa. Raportointi- ja vertailukauden käyttökateluvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä käyttökatteessa raportoitavat kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja vuonna 2019. Tällä oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 1,9 miljoonan euron positiivinen vaikutus konsernin käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen. Ilman IFRS 16 -vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 3,4 miljoonaa euroa ja käyttökate 3,3 miljoonaa euroa.

Konsernin henkilöstökulut olivat tammi-maaliskuussa 8,3 (8,4) miljoonaa euroa. Niiden osuus liikevaihdosta laski hieman 25,7 (27,3) prosenttiin. Ylläpito-, IT- ja kalustokulut kasvoivat vertailukaudesta ja olivat 1,7 (1,5) miljoonaa euroa. Kokonaisuutena liiketoiminnan kulut laskivat 4,8 (6,7) miljoonaan euroon. IFRS 16 -standardin käyttöönotto vähensi vuokratuloja 1,9 miljoonaa euroa.

Silmäaseman liiketulos oli 1,9 (1,1) miljoonaa euroa. Oikaistu liiketulos oli 1,9 (1,4) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Rahavirrat

Silmäaseman liiketoiminnan rahavirta oli erittäin vahva ja kasvoi tammi-maaliskuussa 2019 7,0 (4,4) miljoonaan euroon. Erittäin vahva kasvu perustuu kauden parempaan tulokseen sekä IFRS 16 -standardin käyttöönottoon liittyvään esittämistavan muutokseen. Tammi-maaliskuun 2019 liiketoiminnan rahavirrasta on IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä oikaistu 1,8 (-) miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuserien poistoja, ja siihen sisältyy 0,2 (-) miljoonaa euroa korkokuluja näihin eriin liittyvästä vuokrasopimusvelasta.

Investointien rahavirta tammi-maaliskuussa oli -0,6 (-3,8) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta tammi-maaliskuussa 2019 oli -6,7 (-0,1) miljoonaa euroa sisältäen 5,0 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan takaisinmaksun sekä 1,7 miljoonaa euroa vuokrasopimusvelkojen lyhennyksiä.

Investoinnit

Silmäaseman investoinnit tammi-maaliskuussa olivat 0,7 (3,8) miljoonaa euroa. Operatiivisten investointien osuus oli 0,2 (3,1) miljoonaa euroa ja yrityskauppojen osuus 0,5 (0,7) miljoonaa euroa. Raportointikauden yrityskauppainvestoinnit liittyvät aiempina vuosina tehtyjen yrityskauppojen lisäkauppahintojen maksuun. Vertailukauden operatiiviset investoinnit sisältävät Oulun silmäsaaran perustamiseen liittyvät investoinnit.

Konsernin tase ja rahoitusasema

Silmäasema-konsernin taseen loppusumma oli maaliskuun 2019 lopussa 129,2 (102,3) miljoonaa euroa, josta omaa pääomaa oli 43,0 (39,3) miljoonaa euroa. Nettovelka kauden päättyessä oli 50,1 (32,7) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuvat 27 (-) miljoonan euron vuokrasopimusvelat.

Silmäaseman nettokäyttöpääoma oli katsauskauden lopussa -9,9 (-6,4) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan luonteesta johtuen pääoman käyttö on tehokasta. Omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 34,6 (40,3) prosenttia. Omavaraisuusastetta laskee IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuva vuokrasopimusvelkojen kirjaaminen.

Silmäasema teki kauden päättymisen jälkeen 17.4.2019 sopimuksen kotimaisen 100 miljoonan euron yritystodistusohjelman perustamisesta OP Yrityspankki Oyj:n kanssa.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto

Liikevaihto ja tulos tammi-maaliskuussa 2019

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevaihto kasvoi 9,5 prosenttia 23,2 (21,2) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi koko myymäläverkostossa. Liikevaihtoa kasvattivat hyvin onnistuneet kampanjat sekä kasvaneet myyntimäärät koko verkostossa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 6,0 prosenttia.

Segmentin käyttökate oli 3,8 (1,2) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 3,9 (1,5) miljoonaa euroa eli 16,5 (6,9) prosenttia liikevaihdosta. Liikevaihdon kasvun seurauksena käyttökate parani vertailukaudesta. Raportointi- ja vertailukauden käyttökateluvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä käyttökatteessa raportoitavat kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja vuonna 2019. Tällä oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 1,6 miljoonan euron positiivinen vaikutus segmentin käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 2,3 miljoonaa euroa ja käyttökate 2,3 miljoonaa euroa.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevoitto oli 1,4 (0,4) miljoonaa euroa ja oikaistu liikevoitto 1,5 (0,6) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus segmentin raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Myyntipäivät

	Q1/2019	Q1/2018	Q2/2019	Q2/2018	Q3/2019	Q3/2018	Q4/2019	Q4/2018
Arkkipäivät	63	63	60	62	67	65	63	63
Lauantait	13	12	12	12	13	13	12	12
Sunnuntait	12	12	12	11	13	14	13	12
Juhlapyhäpäivät	2	3	7	6	-	-	5	4

Myymäverkosto

Maaliskuun 2019 lopussa ketjuun kuului yhteensä 165 (163) optisen kaupan myymälää. Näistä 147 (145) oli Silmäaseman omia myymälöitä ja 18 (18) yrittäjien omistamia ketjumyymälöitä.

	Ennen 2016 avatut ¹	2016–2017 avatut/suljetut ¹	2018 avatut/suljetut ¹	2019 avatut/suljetut	Yhteensä 31.3.2019
Omat myymälät Suomessa	87	45/0	8/1	0/1	138
Omat myymälät Virossa	-	9/0	1/0	0/1	9
Ketjumyymälät Suomessa	-	-	-	-	18

¹ uusperustanta sekä liiketoiminta- ja yrityskaupat

Silmäklinitkat

Silmäasemalla on Suomessa maanlaajuinen silmäsaarialaverkosto, johon kuuluu yhteensä 14 silmäsaalaa. Uusin sairaala avattiin Ouluun helmikuussa 2018.

Liikevaihto ja tulos tammi–maaliskuussa 2019

Silmäklinitkat-segmentin liikevaihto laski 7,2 prosenttia ja oli 8,9 (9,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto eli liikevaihto ilman helmikuussa 2018 Ouluun avattua uutta silmäsaalaa laski 7,6 prosenttia. Liikevaihdon laskua selittävät pääosin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin silmätautien ostopalvelujen liikevaihdon lasku, taittovirheleikkausten määrän lasku sekä lääkärivastaanottokäyntien ja muiden palvelujen kokonaisvolyymin lasku.

Taittovirhe- ja kaihileikkaukset muodostavat liki kaksi kolmasosaa Silmäklinitkat-segmentin liikevaihdosta. Muu liikevaihto muodostuu muun muassa silmälääkärien ja optikkojen vastaanottokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä. Taittovirheleikkausten kysyntä tammi–maaliskuussa laski vertailukaudesta ja Silmäaseman silmäsaaloissa tehtiin yhteensä 2 250 (2 286) taittovirheleikkausta. Kaihileikkausten kokonaisvolyyymi nousi hieman vertailukaudesta. Kaihileikkauksia tehtiin yhteensä 2 192 (2 086), joista palvelusetelileikkausten osuus oli 30,7% (23,1%).

Segmentin käyttökate oli 1,3 (1,3) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 1,3 (1,3) miljoonaa euroa eli 15,1 (13,8) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuutta heikensi pääosin leikkaustuotteiden myynnin lasku. Raportointi- ja vertailukauden käyttökateluvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä käyttökatteessa raportoitavat kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja vuonna 2019. Tällä oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 miljoonan euron positiivinen vaikutus segmentin käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 1,1 miljoonaa euroa ja käyttökate 1,1 miljoonaa euroa.

Silmäklinitkat-segmentin liiketulos oli 0,5 (0,8) miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 0,5 (0,8) miljoonaa euroa eli 5,1 (8,0) prosenttia liikevaihdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus segmentin raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,0 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Silmäaseman keskimääräinen henkilömäärä tammi–maaliskuussa 2019 kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli 667 (655). Maaliskuun 2019 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 744 (713) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 711 (678) henkilöä ja Virossa 33 (35) henkilöä. Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

Palkat ja muut henkilöstökulut tammi–maaliskuussa 2019 olivat yhteensä 8,3 (8,4) miljoonaa euroa.

Kehitysohjelma 2018–2020

Silmäasema käynnisti vuonna 2018 kehitysohjelman, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia ja tietojärjestelmien uudistuksia. Tavoitteena on pystyä vastaamaan tulevaisuudessa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden palvelutarpeisiin sekä toiminnan tuottavuusvaatimuksiin. Ohjelman painopiste on olemassa olevien toimintamallien parantamisessa ja tuottavuuden nostamisessa uusilla toimintatavoilla sekä niitä tukevilla tietojärjestelmäratkaisuilla. Kehitysohjelmasta syntyy kuluja sen voimassaolon aikana, mutta tietojärjestelmiin liittyvät hankinnat kirjataan todennäköisesti investoinneiksi.

Tammi-maaliskuun aikana tietojärjestelmä uudistusten valmistelu eteni suunnitelmien mukaisesti ja hankkeessa siirryttiin alkuvuoden 2019 aikana toimittajavalintavaiheeseen. Optimaalinen toteutus pyritään varmistamaan vaiheistuksella ja piloteilla.

Muutokset johtoryhmässä

Silmäasema tiedotti 14.3.2019 Silmäaseman talousjohtajan ja johtoryhmän jäsenen Anu Kankkusen siirtymisestä toisen työnantajan palvelukseen toukokuun 2019 loppuun mennessä.

Silmäasema tiedotti 20.3.2019 KM Jyrki Alamäen nimityksestä myyntijohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloittaa tehtävässään kesäkuun 2019 loppuun mennessä.

Silmäasema tiedotti 26.3.2019 KTM Sari Nordbladin nimityksestä talousjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän on aloittanut perehtymisen Silmäasemaan ja toimii väliaikaisena kaupallisena johtajana liiketoimintajohtaja Tapani Kyrkin aloittamiseen saakka. Nordblad ottaa talousjohtajan tehtävät vastuulleen Anu Kankkusen jättäessä tehtävänsä toukokuun loppuun mennessä.

Silmäasema tiedotti katsauskauden päättymisen jälkeen 18.4.2019 KTM Tapani Kyrkin nimityksestä Silmäaseman liiketoimintajohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloittaa tehtävässään viimeistään 1.8.2019.

Silmäaseman johtoryhmään kuuluivat maaliskuun 2019 lopussa toimitusjohtaja Jussi Salminen, talousjohtaja Anu Kankkunen, henkilöstöjohtaja ja väliaikainen liiketoimintajohtaja Sirkkaliisa Kulmala sekä väliaikainen kaupallinen johtaja ja tuleva talousjohtaja Sari Nordblad.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Silmäaseman rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 31.3.2019 oli 14 248 805 kappaletta ja yhtiön kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 80 000 euroa. Yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita 31.3.2019.

Silmäaseman osake noteerataan Nasdaq Helsingin päälistalla pienten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa kaupankäyntitunnuksella SILMA. Kaupankäynti päälistalla alkoi 13.6.2017.

Osakkeen korkein noteeraus tammi–maaliskuussa 2019 oli 5,70 (7,54) euroa ja alin 4,33 (4,55) euroa. Kaupankäyntivolyyymilla painotettu keskihinta oli 5,23 (4,95) euroa osakkeelta. Päätöskurssi 31.3.2019 oli 5,30 (4,78) euroa, jolloin Silmäaseman osakekannan markkina-arvo oli 75,5 (68,0) miljoonaa euroa. Osakkeen kokonaisvaihto oli tammi–maaliskuussa 2,2 (6,7) miljoonaa euroa, ja kaupankäynnin volyyymi oli 0,4 (1,4) miljoonaa osaketta.

Silmäasemalla oli maaliskuun 2019 lopussa yhteensä 5 330 (6 069) rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus osakekannasta katsauskauden lopussa oli 6,82 (14,06) prosenttia.

Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päätöksiä

Silmäasema Oyj:n 10.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 2018, myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajille sekä hyväksyi kaikki hallituksen ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnan yhtiökokoukselle tekemät ehdotukset.

Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 1.1.-31.12.2018 jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 23.4.2019 osakkeenomistajille, jotka olivat osingonmaksun täsmäytyspäivänä 12.4.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Yhtiökokous päätti pitää hallituksen vuosipalkkiot ennallaan. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 40 000 euroa ja varapuheenjohtajalle sekä jäsenille 22 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 400 euron kokouspalkkio tarkastusvaliokunnan kokouksista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6) varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen asti jatkuvalle toimikaudelle. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Jukka Hienonen, Tuomas Lang, Maisa Romanainen, Torsti Sihvola ja Kaisa Vikkula sekä uudeksi jäseneksi Martti Kiuru. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja varapuheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan.

Yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Virpi Halonen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa Silmäaseman hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan ja jäseniksi Jukka Hienosen sekä Martti Kiurun. Lisäksi hallitus päätti samassa kokouksessa perustaa palkitsemisvaliokunnan ja valitsi keskuudestaan sen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja jäseniksi Maisa Romanaisen ja Tuomas Langin.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteella 10.4.2019.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Silmäasema tiedotti 17.4.2019 sopineensa kotimaisen 100 miljoonan euron yritystodistusohjelman perustamisesta OP Yrityspankki Oyj:n kanssa.

Silmäasema tiedotti 18.4.2019 KTM Tapani Kyrkin nimityksestä Silmäaseman liiketoimintajohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloittaa tehtävässään viimeistään 1.8.2019.

Muutokset konsernirakenteessa

Via Healthcare Group Oy on fuusioitu 1.3.2019 alkaen Silmäasema Sairaala Oy:ön.

Liiketoiminnan lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Silmäaseman toteuttamaan kasvustrategiaan liittyvien riskien arvioidaan pienentyvän, kun yhtiö on siirtänyt painopistettään nykyisen toimipisteverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen. Tästä huolimatta uusien toimipisteiden perustaminen, oikeiden liikepaikkojen löytäminen ja mahdolliset yritysostot sisältävät riskejä, joita hallitaan hyvällä etukäteisvalmistelulla ja vahvalla integrointiosaamisella. Uuden oppiminen ja tuloksellisen kasvun hallinta vaativat erityistä huomioita motivoivaan ja tavoitteelliseen ihmisten johtamiseen sekä uusien toimintamallien kehittämiseen ja hallittuun toteuttamiseen. Vuoden 2018 aikana on alkanut yhtiön kannalta merkittävä kehitysohjelma, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia sekä tietojärjestelmien uudistuksia. Kehitysohjelmaan liittyy kuluja sekä investointeja, joiden suuruuteen ja ajoitukseen liittyy epävarmuutta. Hanke tulee sitomaan yhtiön resursseja, millä voi olla väliaikaisia vaikutuksia liiketoimintaan.

Silmäasema on viime vuosina laajentanut voimakkaasti myymäläverkostoaan. Uusien perustettujen ja ostettujen myymälöiden toiminnan alkuvaiheeseen liittyy normaaleja käynnistysvaiheen riskejä, minkä lisäksi niiden kannattavuutta painavat panostukset toiminnan käynnistämiseen ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen. Uudet liikkeet saavuttavat tyypillisesti normaalin kannattavuustason 1-3 vuoden kuluessa avauksesta, mutta tähän liittyy epävarmuutta.

Optisen kaupan kannattavuustaso saattaa vaihdella vuosineljännesten kesken sekä vuoden sisällä että suhteessa vertailukautteen johtuen myynnin rakenteen vaihteluista. Myynnin rakenteeseen vaikuttavat asiat, kuten kilpailijoiden ja Silmäaseman omien myyminen edistämistoimien tehokkuus, saattavat olla hankalia ennustaa.

Terveydenhuollon kilpailukenttä on muuttunut lähemmäksi tavanomaisia kuluttajamarkkinoita. Silmäaseman on kyettävä muuttamaan omia liiketoimintamallejaan entistä enemmän kysyntä- ja kuluttajalähtöisiksi. Silmäasema seuraa muutoksia markkinoilla ja tekee mm. jatkuvaa kilpailijaseurantaa. Osaavat terveydenhuollon ammattilaiset luovat perustan Silmäaseman Silmäklinitkat-segmentin toiminnalle. Segmentin kasvu ja menestyminen riippuu yhtiön kyvystä rekrytoida alan parhaita osaajia sekä pitää heidät yhtiön palveluksessa.

Silmäasema osallistuu julkisten sairaanhoitopiirien kilpailutuksiin, joissa valitaan yksityisiä palveluntuottajia kumppaneiksi silmänsairauksien hoidossa. Kilpailutuksiin ja niiden lopputuloksiin liittyy aina epävarmuutta. Yksittäisten kilpailutusten lopputuloksilla ei kuitenkaan arvioida olevan olennaista merkitystä koko konsernin kannalta.

Silmäasema käyttää liiketoiminnassaan useita erilaisia tietojärjestelmiä. Järjestelmien kriittisyyttä analysoidaan ja riskejä minimoidaan osana riskienhallintaa. Silmäasemalla on lisäksi meneillään ja suunnitteilla useita merkittäviä tietojärjestelmä-hankkeita. Tietojärjestelmä-hankkeiden riskejä pyritään pienentämään mm. tarkalla projektiohjauksella. Vuonna 2018 alkaneen kehitysohjelman aikana yhtiön tietojärjestelmät pääosin uudistetaan seuraavan kahden vuoden aikana. Uudistukset koskevat todennäköisesti ainakin kassa- ja raportointijärjestelmiä, valikoimaohjausta sekä asiakkaan digitaalisia palveluja.

Terveydenhuoltoon liittyvät potilasvastuut, joista suurin vastuu on kuitenkin lääkäreillä. Näitä riskejä vastaan yhtiö on suojautunut asianmukaisin vastuuvakuutuksin. Muita vahinkoriskejä vastaan yhtiö on suojautunut lakisäateisten vakuutusten lisäksi mm. vapaaehtoisten omaisuuteen, liiketoiminnan keskeytymiseen sekä eräisiin vastuisiin kohdistuvien vakuutusten avulla.

Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon valmistelun pysähtymisellä ja nk. valinnanvapauslain uudistushankkeen keskeyttämisellä ei ole vaikutusta Silmäaseman liiketoimintaan tai näkymiin. Hankkeiden valmistelun pysähtyminen ei vaikuta voimassaolevaan palvelusetelilakiin, ja kunnat voivat edelleen hyödyntää palvelusetelitä palvelujensa järjestelyssä. Vuonna 2018 Silmäaseman kaihileikkauksista yhteensä 24 prosenttia maksettiin palvelusetelillä. Silmäaseman liikevaihdosta yli 90 prosenttia tulee toiminnasta, kuten silmälasien, piilolasien ja taittovirheleikkausten myynnistä, joka on jo tällä hetkellä vapaan kilpailun piirissä.

Hallituksen valtuutukset

Silmäaseman 10.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Valtuutuksista on tiedotettu tarkemmin pörssitiedotteella 10.4.2019.

Näkymäarvio vuodelle 2019

Silmäasema arvioi koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon olevan edellisvuoden tasolla sekä oikaistun käyttökateprosentin olevan edellisvuoden tasolla tai paranevan hieman (2018: 9,6%) ilman vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin vaikutusta.

Näkymien perustelut

Pitkällä aikavälillä väestön ikääntyminen sekä suomalaisten lisääntynyt panostus terveyteen ja hyvinvointiin ovat tekijöitä, joiden arvioidaan lisäävän näkemisen ja silmäterveyden palvelujen kysyntää. Hyvän yleisen taloustilanteen ja yksityisen kulutuksen kehityksen arvioidaan tukevan kysyntää myös optisessa kaupassa. Näiden tekijöiden arvioidaan osaltaan tukevan Silmäaseman liikevaihdon kehitystä vuonna 2019.

Silmäaseman strategian toteutus painottuu vuonna 2019 toimipaikkaverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen sekä kannattavuuden parantamiseen, toimipaikkaverkoston optimointi mukaan lukien. Kilpailutilanne jatkuu optisessa kaupassa kireänä ja Silmäasema pyrkii vahvistamaan markkina-asemaansa liiketoiminnan kannattavuus varmistuen ja hyvään näkemiseen liittyvien palveluiden markkinaa uudistaen.

Oikaistun käyttökateen taso on korkean myyntikatteen vuoksi vahvasti riippuvainen liikevaihdon kehityksestä. Vakiintuneen toimipaikkaverkoston liikevaihdon vaihtelu on lyhyellä aikavälillä ainoa merkittävä käyttökateen tasoon vaikuttava tekijä. Pidemmällä aikavälillä toimintamallien muutoksista seuraava tuottavuuden nousu tulee muuttamaan tätä tasoa, mutta ei poista vaihtelua.

Liiketoiminnan kulujen ei arvioida kasvavan. Merkittävimmät kulut liittyvät palkkoihin, toimipisteiden vuokriin sekä markkinointiin. Nämä kulut ovat melko hyvin ennakoitavissa koko vuoden osalta. Yhtiön vuonna 2018 käynnistyneestä kehitysohjelmasta syntyy kuluja sen voimassaolon aikana, mutta kulujen ajoitusta on vielä vaikea arvioida. Ohjelmaan liittyvät hankinnat kirjataan todennäköisesti investoinneiksi.

Silmäasema on ottanut käyttöön IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien. Käyttöön otton vaikutus käyttökateeseen vuonna 2019 on noin 7 miljoonaa euroa, ja avaavaan taseeseen kirjatun käyttöoikeusomaisuuden ja vuokrasopimusvelan määrä on noin 29 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 näkymät on esitetty ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta.

SILMÄASEMA OYJ

Hallitus

Lisätietoja antavat:

Toimitusjohtaja **Jussi Salminen**, puhelin 040 834 5818, jussi.m.salminen(a)silmaasema.fi

Talousjohtaja **Anu Kankkunen**, puhelin 050 669 69, anu.kankkunen(a)silmaasema.fi

Väliaikainen viestintä- ja sijoittajasuhdepäällikkö **Mikko Merisaari**, 050 521 4055, mikko.merisaari(a)silmaasema.fi

KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	1-3/2019*	1-3/2018	Muutos %	1-12/2018
Liikevaihdon kasvu				
Liikevaihto	32 191	30 870	4,3 %	122 873
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	1,8 %	-2,4 %		-1,6 %
Tuloslaskelma*				
Myyntikate	18 229	17 690	3,1 %	69 554
<i>Myyntikate %</i>	56,6 %	57,3 %		56,6 %
Käyttökate	5 187	2 520	105,8 %	11 443
<i>Käyttökate %</i>	16,1 %	8,2 %		9,3 %
Oikaistu käyttökate	5 248	2 797	87,6 %	11 765
<i>Oikaistu käyttökate %</i>	16,3 %	9,1 %		9,6 %
Liiketulos	1 874	1 118	67,7 %	5 492
<i>Liiketulos %</i>	5,8 %	3,6 %		4,5 %
Oikaistu liiketulos	1 939	1 406	37,9 %	5 844
<i>Oikaistu liiketulos %</i>	6,0 %	4,6 %		4,8 %
Tulos ennen veroja	1 381	775	78,2 %	4 123
<i>Tulos ennen veroja %</i>	4,3 %	2,5 %		3,4 %
Tilikauden tulos	1 009	516	95,4 %	3 254
<i>Tilikauden tulos %</i>	3,1 %	1,7 %		2,6 %
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,07	0,04		0,23
Rahoituksen tunnusluvut *				
Nettovelat	50 100	32 703		27 957
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)	3,5	2,8		2,4
Nettovelkaantumisaste (gearing)	116,4 %	83,1 %		66,6 %
Omavaraisuusaste	34,6 %	40,3 %		42,8 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)	1,7 %	1,4 %		6,9 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	2,4 %	1,3 %		8,1 %
Investoinnit				
Operatiivinen	155	3 107	-95,0 %	6 716
Yrityskaupat	496	694	-28,5 %	1 775
Yhteensä	651	3 801	-82,9 %	8 491
Liiketoiminnan rahavirta				
	6 970	4 386		13 092
Henkilöstö kauden lopussa**				
FTE - työsuhteessa oleva henkilökunta	671	662	1,4 %	666
Toimipaikat (kpl)				
Myymälät – omat	147	145	1,4 %	149
Myymälät – ketju	18	18	0,0 %	18
Silmäklinikat	14	14	0,0 %	14
Koko ketju	179	177	1,1 %	181
Myyntien volyyymi (kpl) – omat toimipaikat				
Myydyt silmälasit	51 079	46 661	9,5 %	181 792
Myydyt aurinkolasit	22 149	21 015	5,4 %	81 601

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-maaliskuussa 2019 käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen 1 862 tuhannen euron vaikutus, liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 73 tuhannen euron vaikutus, tulokseen ennen veroja -102 tuhannen euron vaikutus ja tilikauden tulokseen -82 tuhannen euron vaikutus. Lisäksi vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,01 euroa, nettovelkoihin 27 215 tuhatta euroa ja liiketoiminnan rahavirtaan 1 687 tuhatta euroa.

** Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista

SEGMENTTIEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		1-3/2019*		
tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu		Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat Konserni
Liikevaihdon kasvu				
Liikevaihto		23 248	8 943	32 191
Kasvu yhteensä, %		9,5 %	-7,2 %	4,3 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %		6,0 %	-7,6 %	1,8 %
Tuloslaskelma				
Käyttökate		3 839	1 348	5 187
<i>Käyttökate %</i>		16,5 %	15,1 %	16,1 %
Oikaistu käyttökate		3 900	1 348	5 248
<i>Oikaistu käyttökate %</i>		16,8 %	15,1 %	16,3 %
Liiketulos		1 416	458	1 874
<i>Liiketulos %</i>		6,1 %	5,1 %	5,8 %
Oikaistu liiketulos		1 481	458	1 939
<i>Oikaistu liiketulos %</i>		6,4 %	5,1 %	6,0 %
Investoinnit				
Operatiivinen		139	16	155
Yrityskaupat		0	496	496
Yhteensä		139	512	651

		1-3/2018		
tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu		Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat Konserni
Liikevaihdon kasvu				
Liikevaihto		21 232	9 639	30 870
Kasvu yhteensä, %		5,3 %	1,6 %	4,1 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %		-3,5 %	0,1 %	-2,4 %
Tuloslaskelma				
Käyttökate		1 207	1 321	-8
<i>Käyttökate %</i>		5,7 %	13,7 %	8,2 %
Oikaistu käyttökate		1 468	1 329	2 797
<i>Oikaistu käyttökate %</i>		6,9 %	13,8 %	9,1 %
Liiketulos		362	763	-8
<i>Liiketulos %</i>		1,7 %	7,9 %	3,6 %
Oikaistu liiketulos		635	771	1 406
<i>Oikaistu liiketulos %</i>		3,0 %	8,0 %	4,6 %
Investoinnit				
Operatiivinen		1 204	1 903	3 107
Yrityskaupat		95	599	694
Yhteensä		1 299	2 502	3 801

		1-12/2018		
tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu		Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat Konserni
Liikevaihdon kasvu				
Liikevaihto		87 970	34 903	122 873
Kasvu yhteensä, %		6,0 %	-1,1 %	3,8 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %		0,1 %	-5,4 %	-1,6 %
Tuloslaskelma				
Käyttökate		7 702	3 928	-188
<i>Käyttökate %</i>		8,8 %	11,3 %	9,3 %
Oikaistu käyttökate		7 657	4 107	11 765
<i>Oikaistu käyttökate %</i>		8,7 %	11,8 %	9,6 %
Liiketulos		4 162	1 518	-188
<i>Liiketulos %</i>		4,7 %	4,3 %	4,5 %
Oikaistu liiketulos		4 147	1 697	5 844
<i>Oikaistu liiketulos %</i>		4,7 %	4,9 %	4,8 %
Investoinnit				
Operatiivinen		3 802	2 914	6 716
Yrityskaupat		395	1 380	1 775
Yhteensä		4 197	4 294	8 491

* IFRS 16 -standardin käyttöönottola oli tammi-maaliskuussa 2019 optisen kaupan ja silmäterveyshuollon käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen 1 579 tuhannen euron vaikutus sekä liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 56 tuhannen euron vaikutus. Vaikutus silmäkliniikoiden käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen oli 283 tuhatta euroa sekä liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 17 tuhannen euron vaikutus.

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA LAAJA TULOSLASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevaihto	2.2	32 191	30 870	122 873
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	6	1	38
Materiaalit ja palvelut	2.3	-13 967	-13 182	-53 357
Henkilöstökulut	3.0	-8 259	-8 426	-32 474
Liiketoiminnan muut kulut	2.3	-4 783	-6 743	-25 638
Käyttökate		5 187	2 520	11 443
Poistot	2.3	-3 313	-1 403	-5 951
Liiketulos		1 874	1 118	5 492
Rahoitustuotot- ja kulut		-493	-343	-1 368
Voitto ennen veroja		1 381	775	4 123
Tuloverot		-372	-258	-869
Tilikauden tulos		1 009	516	3 254
Tilikauden laaja tulos		1 009	516	3 254
Tilikauden voiton jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		1 009	516	3 254
Tilikauden tulos		1 009	516	3 254
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		1 009	516	3 254
Tilikauden laaja tulos		1 009	516	3 254
Yhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:				
Osakekohtainen tulos, laimentamaton (euroa)	2.4	0,07	0,04	0,23
Osakekohtainen tulos, laimennettu (euroa)	2.4	0,07	0,04	0,23

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-maaliskuussa 2019 liiketoiminnan muihin kuluihin 1 862 tuhannen euron vaikutus, poistoihin -1 789 tuhannen euron vaikutus, rahoituskuluihin -175 tuhannen euron vaikutus ja tuloveroihin 20 tuhannen euron vaikutus. Lisäksi vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,01 euroa.

KONSERNIN TASE

tuhatta euroa	Liitetieto	31.3.2019*	31.3.2018	31.12.2018
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset hyödykkeet	6.1	38 502	13 513	12 460
Aineettomat hyödykkeet	6.1	3 442	3 843	3 705
Liikearvo		61 169	61 169	61 169
Laskennalliset verosaamiset		1 395	1 660	1 346
Pitkäaikaiset varat yhteensä		104 508	80 184	78 679
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		8 013	8 333	7 419
Myyntisaamiset ja muut saamiset		5 145	6 756	3 319
Kauden tuloverosaamiset		0	766	0
Rahavarat		11 513	6 218	11 937
Lyhytaikaiset varat yhteensä		24 670	22 073	22 675
VARAT YHTEENSÄ		129 178	102 257	101 354
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	5.2	80	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5.2	39 025	39 025	39 025
Kertyneet voittovarot		2 910	-284	-374
Tilikauden tulos		1 009	516	3 254
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		43 025	39 338	41 986
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5.1	53 435	37 202	37 982
Koronvaihtosopimukset	5.1	62	126	79
Laskennalliset verovelat		743	581	717
Pitkäaikaiset velat yhteensä		54 240	37 909	38 778
Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	5.1	8 179	1 719	1 913
Koronvaihtosopimukset	5.1	114	124	119
Ostovelat ja muut velat		23 047	22 797	18 230
Kauden tuloverovelat		574	370	329
Lyhytaikaiset velat yhteensä		31 913	25 011	20 590
Velat yhteensä		86 153	62 919	59 368
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		129 178	102 257	101 354

* IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi 31.3.2019 tilanteessa aineellisia hyödykkeitä 27 113 tuhannella eurolla, laskennallisia verosaamisia 20 tuhannella eurolla, pitkäaikaisia rahoitusvelkoja 20 645 tuhannella eurolla ja lyhytaikaisia rahoitusvelkoja 6 571 tuhannella eurolla. Lisäksi vaikutus tilikauden tulokseen oli -82 tuhatta euroa.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

tuhatta euroa	Liitetieto	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-346	38 759
IFRS 2 standardimuutos				24	24
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-323	38 783
Tilikauden tulos				516	516
Tilikauden laaja tulos		0	0	516	516
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			39	39
Oma pääoma 31.3.2018		80	39 025	232	39 338
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-346	38 759
IFRS 2 standardimuutos				24	24
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-323	38 783
Tilikauden tulos				3 254	3 254
Tilikauden laaja tulos		0	0	3 254	3 254
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			-51	-51
Oma pääoma 31.12.2018		80	39 025	2 880	41 986
Oma pääoma 1.1.2019		80	39 025	2 880	41 986
Tilikauden tulos				1 009	1 009
Tilikauden laaja tulos		0	0	1 009	1 009
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			30	30
Oma pääoma 31.3.2019*		80	39 025	3 919	43 025

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	1-3/2019*	1-3/2018	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirrat				
Tilikauden tulos		1 009	516	3 254
Oikaisut:				
Poistot ja arvonalentumiset	2.3	3 313	1 403	5 951
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		26	62	-49
Rahoituskulut, netto		493	343	1 368
Tuloverot		372	258	869
Käyttöpääoman muutokset				
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	4.0	-1 826	-1 573	1 879
Vaihto-omaisuuden muutos	4.0	-593	-980	-66
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	4.0	4 790	4 615	585
Maksetut korot		-381	-57	-822
Muut rahoituserät, netto		-84	-92	-331
Maksetut tuloverot		-150	-109	454
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta		6 970	4 386	13 092
Investointien rahavirrat				
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	6.1	-110	-2 618	-5 484
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	6.1	-45	-489	-1 232
Liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla		-496	-694	-1 775
Lainasaamisten takaisinmaksut		3	23	30
Investointeihin käytetty nettorahavirta		-648	-3 778	-8 461
Rahoituksen rahavirrat				
Pitkäaikaisten lainojen nostot	5.1	0	0	1 950
Lainojen takaisinmaksut	5.1	-5 000	0	0
Osakslainojen takaisinmaksut	5.1	0	0	0
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset		-1 746	-96	-350
Rahoitukseen käytetty nettorahavirta		-6 746	-96	1 600
Rahavarojen nettovähennys(-)/lisäys				
Rahavarat tilikauden alussa		11 937	5 706	5 706
Rahavarat tilikauden lopussa		11 513	6 218	11 937

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-maaliskuussa 2019 liiketoiminnan rahavirtaan 1 687 tuhannen euron vaikutus ja rahoituksen rahavirtaan -1 687 tuhannen euron vaikutus.

1 Yleiset tiedot

1.1 Laatimisperusta

Laatimisperusta

Silmäaseman osavuositiedot on laadittu (IAS) 34 Osavuosikatsaukset -standardin ja Silmäaseman vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan huomioiden tilikauden 2019 alusta voimaan tulleet standardimuutokset. Uuden IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin vaikutus on kuvattu liitetiedossa 5.3. Muilta osin Silmäaseman laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana.

Osavuositiedot eivät sisällä kaikkia vuoden 2018 konsernitilinpäätöksessä esitettyjä liitetietoja ja täten sitä tulee lukea yhdessä vuoden 2018 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Silmäaseman hallitus on hyväksynyt nämä osavuositiedot kokouksessaan 16.5.2019. Näitä osavuositietoja ei ole tilintarkastettu.

Osavuositietoja laadittaessa tehdyt kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Osavuositietojen laatiminen edellyttää, että johto tekee kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä oletuksia, jotka vaikuttavat laadintaperiaatteiden soveltamiseen ja varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen kirjanpitoarvioihin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja ratkaisuista.

Arvioita ja ratkaisuja käydään läpi säännöllisesti. Arvioiden muutokset esitetään sillä kaudella, jona muutos tapahtuu, jos muutos vaikuttaa vain yhteen kauteen. Jos se vaikuttaa sekä tarkasteltavana olevaan kauteen että tuleviin kausiin, muutokset esitetään tarkasteltavana olevalla kaudella ja tulevilla kausilla.

Näiden osavuositietojen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2018. Lisäksi uuden IFRS 16 -standardin soveltaminen on edellyttänyt johdolta merkittävää harkintaa vuokrasopimuksista kirjattavien omaisuus- ja velkaerien suuruuteen vaikuttavia tekijöitä määriteltäessä. Tätä harkintaa kuvataan tarkemmin liitetiedossa 5.3.

2 Toiminnan tulos

2.1 Raportoitavat segmentit

Silmäasema raportoi liiketoimintansa kahden liiketoimintasegmentin alla yhdenmukaisesti johdon raportoinnin kanssa ja raportoi segmenttien tunnusluvuina liikevaihtoa, oikaistua käyttökateä, käyttökateä, oikaistua liiketulosta ja liiketulosta.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentti vastaa Silmäaseman optisen vähittäiskaupan liiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat myös silmälääkäri- ja optikkopalvelut sekä työnäkemisen palvelut.

Silmäklinikat-segmentti vastaa Silmäaseman silmäsaaraalpalveluista. Palvelut koostuvat silmäkirurgisista leikkauksista, silmälääkärien ja optikkojen vastaanotokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä.

1–3/2019*				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	23 248	8 943		32 191
Oikaistu käyttökate	3 900	1 348		5 248
Oikaisut	-61	0	0	-61
Käyttökate	3 839	1 348	0	5 187
Poistot	-2 423	-890		-3 313
Oikaistu liiketulos	1 481	458		1 939
Oikaisut	-65	0	0	-65
Liiketulos	1 416	458	0	1 874

1–3/2018				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	21 232	9 639		30 870
Oikaistu käyttökate	1 468	1 329		2 797
Oikaisut	-261	-8	-8	-277
Käyttökate	1 207	1 321	-8	2 520
Poistot	-845	-558		-1 403
Oikaistu liiketulos	635	771		1 406
Oikaisut	-273	-8	-8	-289
Liiketulos	362	763	-8	1 118

1–12/2018				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	87 970	34 903		122 873
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107		11 765
Oikaisut	45	-179	-188	-322
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
Poistot	-3 541	-2 410		-5 951
Oikaistu liiketulos	4 147	1 697		5 844
Oikaisut	15	-179	-188	-352
Liiketulos	4 162	1 518	-188	5 492

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-maaliskuussa 2019 optisen kaupan ja silmäterveyshuollon käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen 1 579 tuhannen euron vaikutus sekä liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 56 tuhannen euron vaikutus. Vaikutus silmäklinikoiden käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen oli 283 tuhatta euroa sekä liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 17 tuhatta euroa.

Käyttökateen ja liikutuloksen oikaisut on esitetty alla olevissa taulukoissa.

1-3/2019				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Oikaistu käyttökate	3 900	1 348	0	5 248
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-20			-20
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	22			22
Oikaisut	-61	0	0	-61
Käyttökate	3 839	1 348	0	5 187
Oikaistu liikutulos	1 481	458	0	1 939
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-20			-20
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-67			-67
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	22			22
Oikaisut	-65	0	0	-65
Liikutulos	1 416	458	0	1 874

1-3/2018				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Oikaistu käyttökate	1 468	1 329	0	2 797
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut		-8		-8
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-48			-48
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2		-2	-4
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-168		-6	-174
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-43			-43
Oikaisut	-261	-8	-8	-277
Käyttökate	1 207	1 321	-8	2 520
Oikaistu liikutulos	635	771	0	1 406
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut		-8		-8
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-48			-48
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2		-2	-4
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-180		-6	-186
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-43			-43
Oikaisut	-273	-8	-8	-289
Liikutulos	362	763	-8	1 118

1-12/2018				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107	0	11 765
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	846		-14	832
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	45	-179	-188	-322
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
Oikaistu liikutulos	4 147	1 697	0	5 844
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	816		-14	803
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	15	-179	-188	-352
Liikutulos	4 162	1 518	-188	5 492

2.2 Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen kaikki näkemisen tuotteet ja palvelut: optiset tuotteet, optikkopalvelut, silmätautien erikoislääkäripalvelut, silmäkirurgiset palvelut ja silmälaboratoriopalvelut. Palvelut ovat asiakkaan tavoitettavissa laajan myymälä- ja sairaalaverkoston kautta. Silmäasema-ketjussa oli Suomessa 31.3.2019 yhteensä 170 toimipaikkaa (31.3.2018: 167), joista omia myymälöitä oli 138 (31.3.2018: 135) ja silmäsaaraloita 14 (31.3.2018: 14). Ketjuyrittäjien myymälöitä oli 18 (31.3.2018: 18). Virossa oli 9 (31.3.2018: 10) optista myymälää.

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat toimipaikkoihin liittyvistä muista vuokratuotoista.

Konsernin liikevaihto jakautuu seuraavasti

	1-3/2019			1-3/2018			1-12/2018		
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni
tuhatta euroa									
Tuotemyynti	19 370		19 370	17 581		17 581	74 218		74 218
Palvelumyynti	3 647	8 943	12 590	3 455	9 639	13 094	12 892	34 903	47 794
Rojaltit	231		231	196		196	861		861
Yhteensä	23 248	8 943	32 191	21 232	9 639	30 870	87 970	34 903	122 873

Liiketoiminnan muut tuotot

tuhatta euroa	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Muut vuokratuotot	6	1	38
Yhteensä	6	1	38

2.3 Liiketoiminnan kulut

tuhatta euroa	01-03/2019	Osuus liike- vaihdosta	01-03/2018	Osuus liike- vaihdosta	1-12/2018	Osuus liike- vaihdosta
Materiaalit ja palvelut						
Ostot tilikauden aikana	8 006	24,9 %	7 516	24,3 %	29 089	23,7 %
Varastojen muutos	-592	-1,8 %	-943	-3,1 %	-36	0,0 %
Ulkopuoliset palvelut	6 553	20,4 %	6 609	21,4 %	24 303	19,8 %
Yhteensä	13 967	43,4 %	13 182	42,7 %	53 357	43,4 %
Henkilöstökulut	8 259	25,7 %	8 426	27,3 %	32 474	26,4 %
Liiketoiminnan muut kulut						
Vuokrakulut	106	0,3 %	1 855	6,0 %	7 657	6,2 %
Markkinointikulut	1 583	4,9 %	1 766	5,7 %	6 289	5,1 %
Ylläpito-, IT-, laite- ja kalustokulut	1 680	5,2 %	1 540	5,0 %	6 749	5,5 %
Muut liikekulut	1 413	4,4 %	1 584	5,1 %	4 943	4,0 %
Yhteensä	4 783	14,9 %	6 743	21,8 %	25 638	20,9 %
Poistot hyödykeryhmittäin						
Aineelliset hyödykkeet	2 998	9,3 %	1 121	3,6 %	4 765	3,9 %
Aineettomat hyödykkeet	315	1,0 %	282	0,9 %	1 185	1,0 %
Yhteensä	3 313	10,3 %	1 403	4,5 %	5 951	4,8 %

Silmäaseman henkilöstökulut laskivat hieman tammi-maaliskuussa muun muassa henkilöstösivukulujen suhteellisen vähenemisen sekä aiempien vuosien tulospalkkiojärjestelmään liittyvien kirjausten purkautumisen vuoksi. Vuokrakulujen väheneminen johtuu uuden IFRS 16 -standardin mukaisesta raportointitavasta, jonka vaikutus vuokrakuluihin tammi-maaliskuussa 2019 oli 1,9 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kuluissa oli vertailukaudella mukana 0,3 miljoonaa euroa tavallisesta poikkeavia kuluja liittyen pääasiassa konsernin yritysjärjestelyihin sekä muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn. Tammi-maaliskuun 2019 kulut sisältävät 0,1 miljoonaa euroa tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia kuluja liittyen pääasiassa muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn.

2.4 Osakekohtainen tulos

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2019
Laimentamaton osakekohtainen tulos			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	1 009	516	3 254
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimentamaton	14 248 805	14 248 805	14 248 805
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,07	0,04	0,23
Laimennettu osakekohtainen tulos			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	1 009	516	3 254
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimennettu	14 248 805	14 248 805	14 248 805
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	0,07	0,04	0,23

* IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus osakekohtaiseen tulokseen tammi-maaliskuussa 2019 oli -0,01 euroa.

3 Henkilöstö

Silmäaseman omista myymälöissä, silmäsairaaloissa ja liiketoiminnan tuessa työskenteli maaliskuun lopussa 2019 yhteensä 744 henkilöä, joista kaksi optikkoa oli ammatinharjoittajia. Yhteensä Silmäasema-ketjussa ja Silmäasema-konsernissa työskenteli lisäksi 296 lääkäriä. Silmäasemalla toimivat lääkärit tuottavat lääkäripalveluita Silmäasemalle työsuhteessa, alihankintana tai toimivat itsenäisenä ammatinharjoittajana Silmäaseman toimintajärjestelmän alaisina. Ammatinharjoittajina toimiville lääkäreille maksetut palkkiot ja toimitiloista perityt vuokrat esitetään tuloslaskelman Materiaalit ja palvelut -ryhmässä.

Henkilöstö

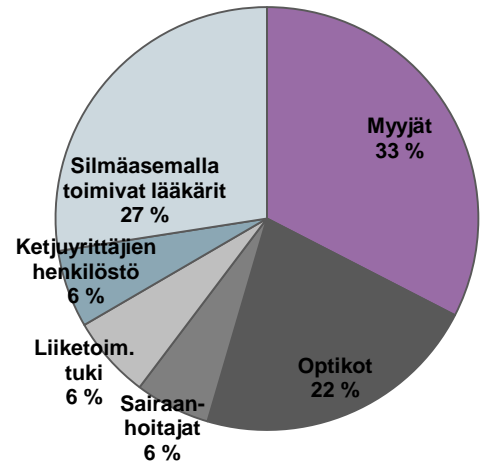
Silmäasema-ketjun ja -konsernin henkilöstö**	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Myyjät	351	311	341
Optikot	237	231	216
Sairaanhoitajat	62	70	62
Liiketoiminnan tuki	68	64	63
Ketjuyrittäjien henkilöstö	64	64	64
Silmäasemalla toimivat lääkärit	296	320	321
Yhteensä	1 078	1 060	1 067
Työsuhteessa oleva henkilökunta*	744	713	723

* Ei sisällä pitkällä poissaoloilla olevia työntekijöitä.

** Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

Henkilöstökulut

tuhatta euroa	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Palkat ja palkkiot	6 710	6 690	26 063
Eläkekulut	1 124	1 219	4 685
Osakepalkkiojärjestelmä	30	39	-51
Muut henkilöstökulut	395	479	1 776
Yhteensä	8 259	8 426	32 474

Osakepalkkiojärjestelmä

Silmäaseman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on sitouttaa avainhenkilöitä toteuttamaan yhtiön pitkän aikavälin strategisia tavoitteita. Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017–2019, 2018–2020 ja 2019–2021. Silmäaseman hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio perustuu Silmäasema-konsernin kumulatiiviseen osakekohtaiseen tulokseen. Mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta maksetaan ansaintajakson päättymistä seuraavana vuonna osittain Silmäaseman osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Tarkastelukauden lopussa osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2017-2019 kohderyhmään kuului 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 38 978 osaketta ja ansaintajakson 2018–2020 kohderyhmään kuului 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 55 434 osaketta. Ansaintajakson 2019–2021 kohderyhmään kuului tarkastelukauden lopussa 19 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 125 352 osaketta. Järjestelmään on ansaintajaksolle 2019–2021 varattu yhteensä 156 176 Silmäaseman osaketta.

Vuoden 2018 lopussa kaikki osakepalkkiojärjestelmästä kumulatiivisesti aiheutuneet kustannukset ja velka (liittyen ansaintajaksoihin 2017-2019 ja 2018-2020) on kumottu kirjanpidossa, koska palkkioiden maksun toteutuminen määritellyillä kriteereillä näyttää erittäin epätodennäköiseltä. Tilannetta seurataan ja tarpeen vaatiessa velkaa ja kustannuksia tullaan kirjaamaan uudelleen, mikäli kriteerien täytyminen alkaisi näyttää todennäköiseltä. Tammi-maaliskuussa aiheutunut kustannus, 30 tuhatta euroa liittyen ansaintajaksoon 2019-2021, on kirjattu henkilöstökuluihin.

4 Käyttöpääoma

Silmäasema varmistaa optimaalisen käyttöpääoman myyntisaamisten ja ostovelkojen kierrolla ja vaihto-omaisuuden määrällä. Liiketoiminnan luonteesta johtuen käyttöpääoman käyttö on tehokasta.

tuhatta euroa	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Vaihto-omaisuus	8 013	8 333	7 419
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5 145	6 756	3 319
Ostovelat ja muut velat*	23 031	22 661	18 216
Yhteensä	-9 874	-7 572	-7 478

* Ostovelat ja muut velat, korkojaksotukset eliminoitu. Eliminoitujen korkokulut olivat 16 tuhatta euroa 31.3.2019 (135 tuhatta euroa 31.3.2018 ja 14 tuhatta euroa 31.12.2018)

5 Pääomarakenne

5.1 Pääoman hallinta ja nettovelat

Konsernin pääoman, joka sisältää nettovelan ja oman pääoman, hallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja ylläpitää optimaalista tuottoa osakkeenomistajille. Johto pyrkii säilyttämään optimaalisen pääoma- ja rahoitusrakenteen pääomakustannusten alentamiseksi.

Pääomarakenteen säilyttämiseksi tai muuttamiseksi konserni voi muuttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen määrää tai laskea liikkeeseen uusia osakkeita.

Pääoman seurannassa Silmäasema käyttää tunnuslukuina nettovelan määrää, korollisen nettovelan ja oikaistun käyttökatteen suhdetta sekä nettovelkaantumisastetta (gearingia).

- Nettovelat = lyhyt- ja pitkäaikaiset rahoitusvelat – rahavarat
- Nettovelan ja oikaistun käyttökatteen suhde = Nettovelat / oikaistu käyttökate
- Oikaistu käyttökate = Käyttökate - Oikaisut
- Nettovelkaantumisaste (Gearing) = Nettovelka / Oma pääoma yhteensä

Konsernin nettovelka-asema

tuhatta euroa	31.3.2019**	31.3.2018	31.12.2018
Pitkäaikaiset rahoitusvelat			
Pankkilainat	32 322	35 225	37 283
Vuokrasopimusvelat	20 774	179	150
Ehdolliset kauppahintavelat	339	1 755	549
Muut velat	0	43	0
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	53 435	37 202	37 982
Lyhytaikaiset rahoitusvelat			
Vuokrasopimusvelat	6 769	233	224
Ehdolliset kauppahintavelat	1 408	1 474	1 684
Muut velat	2	12	4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	8 179	1 719	1 913
Rahoitusvelat yhteensä	61 613	38 921	39 895
Vähennetään rahavarat	-11 513	-6 218	-11 937
Nettovelat	50 100	32 703	27 957
Koronvaihtosopimukset			
Pitkäaikaiset	62	126	79
Lyhytaikaiset	114	124	119
Koronvaihtosopimukset yhteensä	176	250	198
Tunnusluvut			
Nettovelat / Oikaistu käyttökate*	3,5	2,8	2,4
Nettovelkaantumisaste	116,4 %	83,1 %	66,6 %

*) Oikaistu käyttökate Q1-2019 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q1/2019 ja Q2-Q4/2018 toteumat.
Oikaistu käyttökate Q1-2018 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q1/2017 ja Q2-Q4/2017 toteumat.

** IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi 31.3.2019 tilanteessa pitkäaikaisia rahoitusvelkoja 20 645 tuhannella eurolla ja lyhytaikaisia rahoitusvelkoja 6 571 tuhannella eurolla.

tuhatta euroa	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Vuokranmaksun vakuudet			
Pankkitalletukset vuokranmaksun vakuutena *	418	340	408
Pankkitakaukset vuokranmaksun vakuutena	1 466	1 400	1 458
Pankkitakauslimiitti kaupallisiin takauksiin	1 500	1 500	1 500
- josta käytössä	1 466	1 400	1 458
* Sisältyy muihin lyhytaikaisiin saamisiin. Talletus vapautuu Silmäaseman käyttöön kun vuokrasopimus päättyy			

Silmäasemalla ei ollut 31.3.2019 tilanteessa eikä vertailukausilla velkoja, joiden vakuutena on yrityskiinnityksiä, osakkeita tai muita vakuuksia.

Kauden tapahtumat

Tarkastelukauden aikana lyhennettiin pankkilainaa 5,0 miljoonaa euroa.

Tarkastelukauden aikana ei ollut kovenanttirikkomuksia.

5.2 Oma pääoma

Osakkeiden lukumäärän muutokset:

Osakemäärä	Ulkona olevat osakkeet (kpl)
Osakemäärä 1.1.2018	14 248 805
Osakemäärä 31.3.2018	14 248 805
Osakemäärä 31.12.2018	14 248 805
Osakemäärä 31.3.2019	14 248 805

Silmäasemalla on yksi osakelaji ja jokaisella osakkeella on sama oikeus osinkoon. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti ja niillä ei ole nimellisarvoa. Konsernin hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

5.3 Vuokrasopimukset

Silmäasema toimii vuokratiloissa ja vuokravelvoitteet koostuvat pääasiassa Silmäaseman toimipisteiden ja toimistotilojen tulevista vuokrista. Vuokrasopimukset tehdään joko toistaiseksi voimassaolevina tai määräaikaisina. Myymälöiden osalta määräaikaisten vuokrasopimusten kestot ovat tyypillisesti 3–5 vuotta ja sairaalayksiköiden osalta 5–20 vuotta. Ennen vuotta 2019 kaikki toimitilasopimukset ja osa muista vuokrasopimuksista oli luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi, jolloin vuokratulot esitettiin tuloslaskelmassa vuokrasopimuksen voimassaoloaikana.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton myötä 1.1.2019 alkaen vuokrattu omaisuus esitetään käyttöoikeusomaisuuseränä ja vastaavana vuokrasopimusvelkana alkaen siitä hetkestä, kun vuokrattava omaisuus on yhtiön käytössä. Maksettavat vuokrat kohdistetaan vuokrasopimusvelan lyhennyksiksi ja rahoituskuluiksi. Käyttöoikeusomaisuus poistetaan vuokrasopimuksen voimassaoloajan kuluessa tasapoistoina.

Silmäasema on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 alkaen takautuvasti siten, että vertailutietoja ei ole oikaistu, vaan standardin soveltamisen aloittamisesta aiheutuneet vaikutukset on kirjattu avaavan taseen 1.1.2019 oikaisuksi. Käyttöoikeusomaisuuserää ja vastaavaa vuokrasopimusvelkaa laskettaessa lähtökohtana on ollut yhtiön voimassaolevien vuokrasopimusten pohjalta jälkiviisautta käyttäen tekemä arvio vuokrasopimusten kestosta ja mahdollisten jatko-optioiden käyttämisestä.

Käyttöoikeusomaisuuserän suuruus vastaa tulevien vuokramaksujen nykyarvoa. Diskonttauskorona on käytetty yhtiön arvioimaa lisäluoton korkoa, koska vuokrasopimusten sisäinen korko ei ole ollut helposti määritettävissä. Lisäksi yhtiö on soveltanut standardin sallimaa käytännön apukeinoa ja käyttänyt samaa diskonttauskorkea ominaispiirteitään samankaltaisiin vuokrasopimuksiin. Sovelletujen diskonttokorkojen painotettu keskiarvo 31.3.2019 on 2,5%.

Vuokrasopimuksiin sisältyy ehtoja, jotka mahdollistavat sopimusten jatkamisen kuluvan sopimuskauden jälkeen tai niiden päättämisen ennen sopimuskauden loppua. Johto käyttää merkittävää harkintaa määritellessään vuokrasopimusten kestoa ja näiden optioiden hyödyntämistä. Harkintaan vaikuttavat toimitilojen vuokrasopimusten kohdalla muun muassa toimipaikan nykyinen ja historiallinen kannattavuus, tulevaisuuden näkymät, sijainti, kunto ja henkilöstön saatavuus. Vuokrasopimusten tilannetta tarkastellaan johdon toimesta tarpeen vaatiessa ja arvioita muutetaan, mikäli olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Yhtiöllä on vähäinen määrä toimitilojen vuokrasopimuksia, joissa vuokran määrä perustuu kyseisen toimipaikan liikevaihtoon. Näiden sopimusten osalta vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi lukuun ottamatta minimivuokravelvoitetta, jonka osalta kirjataan käyttöoikeusomaisuus ja vuokrasopimusvelka vastaavasti kuin muiden sopimusten kohdalla.

Yhtiö on sitoutunut yhteen vielä alkamattomaan vuokrasopimukseen koskien tulevaisuudessa avattavaa liiketilaa.

Avaavaan taseeseen 1.1.2019 kirjatut oikaisut on esitetty kootusti alla:

tuhatta euroa	
Aineelliset hyödykkeet	
Käyttöoikeusomaisuus - toimitilat ja varastot	28 659
Käyttöoikeusomaisuus - muut*	196
Käyttöoikeusomaisuus yhteensä	28 855
Pitkäaikaiset velat	
Vuokrasopimusvelka	22 207
Lyhytaikaiset velat	
Vuokrasopimusvelka	6 648
Vuokrasopimusvelka yhteensä	28 855

*Muuhan käyttöoikeusomaisuuteen sisältyy mm. ajoneuvoja, autopaikkoja ja valomainoksia.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton johdosta tehdyllä laskentaperiaatteiden muutoksella on huomattava vaikutus moniin tunnuslukuihin. Uusi laskentatapa muun muassa pienentää vuokratulujä tammimaaliskuun tarkastelujaksolla 1,9 miljoonaa euroa ja lisää poistoja 1,8 miljoonaa euroa. Alla on esitetty 31.3.2019 tunnusluvut puhdistettuina standardin vaikutuksesta.

IFRS 16 -standardin vaikutus tunnuslukuihin 31.3.2019

tuhatta euroa	IFRS 16 mukana	Ilman IFRS 16 vaikutusta
Käyttökate	5 187	3 325
Oikaistu käyttökate	5 248	3 386
Liiketulos	1 874	1 802
Oikaistu liiketulos	1 939	1 867
Tulos ennen veroja	1 381	1 483
Tilikauden tulos	1 009	1 091
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,07	0,08
Nettovelat	50 100	22 885
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)	3,5	1,9
Nettovelkaantumisaste (gearing)	116,4 %	53,1 %
Omavaraisuusaste	34,6 %	44,3 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)	1,7 %	2,3 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	2,4 %	2,6 %

Taseeseen 31.3.2019 sisältyy vuokrasopimuksiin liittyviä omaisuus- ja velkaeriä seuraavasti:

tuhatta euroa	31.3.2019	31.3.2018*	31.12.2018*
Käyttöoikeusomaisuus - toimitilat ja varastot	26 928		
Käyttöoikeusomaisuus - IT-laitteet	275	316	316
Käyttöoikeusomaisuus - muut**	250	103	73
Käyttöoikeusomaisuus yhteensä	27 453	419	389
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	21	1	1
Pitkäaikainen vuokrasopimusvelka	20 774	179	150
Lyhytaikainen vuokrasopimusvelka	6 769	233	224
Vuokrasopimusvelka yhteensä	27 543	412	374
Laskennalliset verovelat yhteensä	3	2	4

* Vertailuajankohdilta on esitetty IAS 17:n mukaisesti raportoitujen rahoitusleasingsopimuksen tiedot.

** Muuhun käyttöoikeusomaisuuteen sisältyy mm. ajoneuvoja, autopaikkoja ja valomainoksia.

Alla on esitetty taseen ulkopuoliset vuokrasopimusvastuut:

tuhatta euroa	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Toimitilojen vuokrasopimuksista johtuvat vastuut			
Yhden vuoden kuluessa	0	6 786	6 699
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	0	13 640	10 961
Yli viiden vuoden kuluttua	0	1 723	1 235
Yhteensä	0	22 149	18 895

6 Muut erät

6.1 Operatiiviset investoinnit*

tuhatta euroa	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Aineelliset hyödykkeet	110	2 618	5 484
Aineettomat hyödykkeet	45	489	1 232
Yhteensä	155	3 107	6 716

*) Operatiiviset investoinnit ovat konsernin rahavirtalaskelmassa esitetyt aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankintojen määrät.

Silmäaseman merkittävimmät investoinnit tammi-maaliskuussa liittyivät pääasiassa myymälöissä tehtyihin kalustehankintoihin. Vertailukauden investoinnit liittyvät uuden silmäsaaran ja neljän myymälän avaamiseen sekä myymälöissä tehtyihin remonteihin.

6.2 Lähipiiritiedot

Yhtiöllä ei ole ollut lähipiiritapahtumia tammi-maaliskuussa 2019 eikä vertailukaudella.

Johdon ja hallituksen osakeomistukset

Omistajaryhmä	Omistusosuus	Omistusosuus
	31.3.2019	31.3.2018
Hallituksen jäsenet *)	3,89 %	3,57 %
Toimitusjohtaja **)	0,06 %	2,70 %
Yhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt *)	0,24 %	1,20 %
Yhteensä	4,20 %	7,47 %

*) Sisältäen yhtiön hallitukseen kuuluvat hallituksen jäsenet sekä johdon ja heidän läheiset perheenjäsentensä sekä näiden määräysvallassa olevat yritykset. Hallituksen ja johdon omistuksella ei ole vapaakirjautumisaikaa.

**) 31.3.2018 toimitusjohtaja oli Pasi Kohmo, 31.3.2019 toimitusjohtaja oli Jussi Salminen.

Johdon ja hallituksen palkat ja palkkiot

tuhatta euroa	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Toimitusjohtajien palkat ja palkkiot			
Palkat, palkkiot ja etuudet	61	62	252
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	0	20	20
Yhteensä	61	82	272
Johtoryhmän palkat ja palkkiot (ilman toimitusjohtajia)			
Palkat, palkkiot ja etuudet	165	153	600
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	52	50	50
Yhteensä	217	202	649
Hallituksen palkat ja palkkiot	39	55	171
Johto ja hallitus yhteensä	317	340	1 093

Yhdelle hallituksen jäsenelle on lisäksi maksettu lääkäripalkkioita tavanomaisin ehdoin.

6.3 Konserniyhtiöt

Emoyritys	Emoyrityksen ja konsernin omistusosuus (%)			Pääasiallinen toiminta
	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018	
Silmäasema Oyj				Holding-yhtiö
Tytäryhtiöt	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018	
Silmäasema Optikka Oy	100 %	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa
Silmäasema Sairaala Oy	100 %	100 %	100 %	Silmäsairaalatoiminta
Via Healthcare Group Oy	fuusioitu	100 %	100 %	Erikoissairaanhoidon lääkäripalvelut, talous- ja hallintopalveluiden tuottaminen lääkäreille (fuusioitu 1.3.2019 Silmäasema Sairaala Oy:öön)
Tallinna Optika Oü	100 %	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Silmäasema esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Silmäaseman näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää lisätietoa Silmäaseman toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista ja ovat usein analyttikojen, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämiä.

Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liiketuloksen, joista se on oikaissut olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät eri kausien välistä vertailukelpoisuutta parantaakseen. Myyntikate, oikaistu käyttökate ja oikaistu liiketulos esitetään IFRS:n mukaisesti laaditussa konsernin tuloslaskelmassa esitetyjä tunnuslukuja täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne lisäävät Silmäaseman näkemyksen mukaan ymmärrystä Silmäaseman liiketoiminnan tuloksesta. Myös nettovelka, nettovelka/oikaistu käyttökate, nettovelkaantumisaste, omavaraisuusaste, sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat Silmäaseman näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita Silmäaseman kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkojaan. Lisäksi operatiiviset investoinnit, yrityskaupainvestoinnit ja investoinnit yhteensä antavat lisätietoja Silmäaseman liiketoiminnan rahavirtaan liittyvistä tarpeista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi Silmäaseman vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa.

LIKEVAIHTO

Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, prosenttia

12 kk auki olleiden toimipaikkojen vertailukelpoisen myynnin kasvu. Toimipaikka lasketaan vertailukelpoiseksi virallisesta avaamiskaudesta lähtien (esim. maaliskuussa 2018 avattu myymälä lasketaan vuoden 2019 LFL-kasvuun maalisi-joulukuun ajalta).

TULOSLASKELMA

Myyntikate

(Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot - Materiaalit ja palvelut) / Liikevaihto

Käyttökate

Liiketulos + Poistot

Oikaistu käyttökate

Käyttökate – Oikaisut

Oikaistu liiketulos

Liiketulos – Oikaisut

Osakekohtainen tulos

Tilikauden voitto omistajille / Keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden painotettu laimentamaton osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden aikana

RAHOITUKSEN TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Pitkäaikaiset rahoitusvelat + Lyhytaikaiset rahoitusvelat - Rahavarat

Nettovelat / Oikaistu käyttökate

Nettovelat / Oikaistu käyttökate⁽¹⁾

Nettovelkaantumisaste

Nettovelat / Oma pääoma

Omavaraisuusaste

Oma pääoma / (Taseen loppusumma – Saadut ennakot)

Sijoitetun pääoman tuotto-%

(Tilikauden tulos + Rahoituskulut + Verot) / (Oma pääoma⁽²⁾ + Pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat⁽²⁾)

Oman pääoman tuotto-%

Tilikauden tulos / Oma pääoma⁽²⁾

INVESTOINNIT

Operatiivinen

Rahavirtalaskelman aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankinta

Yrityskaupat

Rahavirtalaskelman liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

FTE – työsuhteessa oleva henkilökunta

Yhtiön työsuhteessa olevien työntekijöiden lukumäärä kauden lopussa kokoaikaisiksi muutettuna

TOIMIPAIKAT (KPL)

Myymälät – omat

Silmäaseman omien myymälöiden lukumäärä kauden lopussa

Myymälät – ketju

Silmäaseman ketjuyrittäjien myymälöiden lukumäärä lopussa

Silmäklinitikat

Silmäaseman omien silmäklinitikoiden lukumäärä kauden lopussa

MYNNIN VOLYYMI KPL – OMAT TOIMIPAIKAT

Mydyt silmälasit

Omissa myymälöissä mydyt silmälasit

Mydyt aurinkolasit

Omissa myymälöissä mydyt aurinkolasit

¹⁾ Oikaistu käyttökate Q1-2019 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q2-Q4/2017 ja Q1/2019 toteumat. Oikaistu käyttökate Q1-2018 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q2-Q4/2017 ja Q1/2018 toteumat.

²⁾ Kauden alkamispäivän ja päättymispäivän keskiarvo